נפקא מינה לגימי נשים: **מתני'** אר' ישמעאל

נפקא מינה לגימי נשים. כדפירש בקונט׳ דקיימא לן בפ״ק

לומר בפני נכתב ובפני נחתם דשכיחי מתיבתא ובקיאין לשמה וגם

עדים מלויין לקיימו והיינו מה שקורין בורסיף דמשתני שמה ובסוף

במה מדליקין (שבת דף לו: ושם) פי' עוד לשון אחר (h) ונפקא מינה לענין

שמו ושמה ושם עירו ושם עירה ולא

יתכן דבבל הוא שם המדינה כדאמר

(קדושין דף עא.) א"י עיסה לבבל

ואמרי׳ פרק עשרה יוחסין (שם) עד

היכן הוא בבל ואין כותבין שם

:המדינה בגט אלא שם העיר

ענף עץ עבות שלשה. פי׳ בקונט׳

ותימה דלעיל (דף לב:) אוקימנא ענף

עך שענפיו חופין את עליו ודרשינן

נמי עץ עבות קלוע כמין קליעה וא"ת

ונימא פרי עץ הדר שלשה וי״ל

דמדרשה דען דרשינן שטעם עלו

ופריו שוים:

ערבי נחל שתים. אפילו נותן

בלולב אין זה בל תוסיף אפילו למ"ד

לריך אגד אא"כ מוסיף מין אחר

כדפרישית בסוף ראוהו בית דין

(ר"ה דף כח: ד"ה ומנא):

שתהא לקיחה תמה. מספי

אתרוג חסר משום דאין זה לקיחה

תמה וביום שני לא חיישינן אף על גב

דקפדינן אארבעה מינין וטעמא

פירשתי בריש פירקין (דף כט: ושם

בד"ה בעינן) ובהקומן רבה (מנחות דף

מ.) מסיק דהא דמעכבי אהדדי לא שנו

אלא שאין לו אבל יש לו אין מעכבין

ופירש בהלכות גדולות אין מעכבין

דלא תימא עד דמגבה להו בהדי הדדי

אלא אי מגבה כל חד וחד לחודיה

שפיר דמי דקיימא לן לולב אין לריך

אגד ודבר תימה הוא לומר כן דכיון

דכולו מלוה אחת היאך יועילו בזה

אחר זה ור"ת הגיה בספרו לא שנו

דמעכבין משום תמה אלא שאין לו

אבל יש לו תמה הוא אע"פ שלא

חברו באגדו כדאמרי' (לעיל דף לג.)

דלא דרשי רבנן לקיחה לקיחה ולר׳

יהודה דדרים לקיחה משמע ליה

דלא הוי תמה אא"כ אגדו:

ולדרוש להו כר"ע דמיקל מפי.

ליה כר"ע אלא כרבי טרפון וי"ל

דכל זה מן הדיוק שבא להוכיח דשמואל

תימה הא לא סבירא

לטעמי׳ דכרבי טרפון סבירא ליה דאי מפחיד להו במידי דלא סבר

כדי שימכרו בזול היה לו להפחידם מר"ע דמיקל טפי ודחי אדרב"

מפחדי טפי מרבי טרפון דתלתא קטומין שכיחי מחד דלא קטים ומעולם

לא תשמע דסבר כרבי טרפון ומיהו קשה מפרק כל שעה (פסחים דף

ל) מהדירות בפסח דאמר שמואל משהי להו עד אחר הפסח ועביד

בהו בין במינו בין שלא במינו ואמרינן ואזדא שמואל לטעמיה דאמר

להו שמואל להנהו דמזבנו כנדי אשוו זבינייכו ואי לא דרישנא לכו

כרבי שמעון כלומר דשרי חמץ לאחר הפסח כי ליתיה בעיניה ומשמע

בהדיא דלא מפחד במידי דלא סבר ליה וי"ל דהתם למה לו להפחידם

במידי דלא סבר ליה דבשלמא הכא מצי למימר דהיה מפחידם כדי

שימכרו בזול ותהא המלוה מלויה ולא ימנעו בשביל יוקר וא"ת ואי סבר לה כר' טרפון לידרוש להו כוותיה דכי האי גוונא פריך בפרק

כמה הדסים וכמה ערבות

טעתא נמי פסלינן

ענף חל ען חל עבות חל

דגיטין (דף ו.) דבבל כארץ ישראל לגיטין דאין לריך

ל) מנחות כז., כ) [עי׳ חוס׳ לקמן לה: ד״ה עלחה],
ג'׳ל חסר, ד) [לעיל לה:

ועי׳ תוס׳ שם ד״ה הירוק ועו׳ תוס׳ שם ד״ה הירוק ותוס׳ חולין מו: ד״ה אלא],

ס) ולעיל לא:ו. ו) בד"י בידו

אחת, ז) [ויקרא כג],

תורה אור השלם

ר וּלְקַחְתֶּם לְבֶּט בְּ הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הְדָר בַּפֹּת הְמָלִים וַעֲנָף עֵץ וערבי נְחַל

ָּיֶבֶּרְ יְּיֶבְיִבְיּי עָבַתְ וְעַרְבֵי נָהַ וּשְׁמַחָתֶם לִפְנֵי אֱלֹהַיכָם שָׁבְעַת יָמִים:

הגהות הב"ח

(h) תום' ד"ה נפקא מינה וכו' עוד לשון אחר

:דנפקא

לעזי רש"י

מוסף רש"י

לגיטי נשים. דקייתא לן

בני בבל בקיאין שלריך לכתוב גט לשמה, והמביא

גט משם אין לריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם, ובני שאר ארלות אין

בקיאין ולריך, ועכשיו בני בורסיף היא בבל, ובבל של עכשיו היא בורסיף

והן עמי הארץ כדאמרינן בעלמא (סנהדרין קט.) בור

שאפי, שנטלו מימיו, ואני

אומר נפקא מינה לגיטי

חומר נפקח מינה נגיטי נשים לענין שינה שמו ושמה ושם עירו ועירה פסול, ולריך לכמוב שם של עכשיו (שבת לו:). שתהא לקיחה תמה.

לרבעתו כלמד (חוחות כד).

(מדור רווו"י מי׳ רפד). של

דמאי. לקחם מעם הארך,

וסתם פירותיהן ספק אינן

מעושרין (לקמן לה:). כדי שיאחז שנים בידו

אתרוגים בידו אחת, שבמחום האחד יאחז הלולב

. אע"ג דקטום הדר

פור"י (פוריל"ש).

כרשים (ירק מאכל).

ייקרא כג מ

נר מצוה מד א מיי׳ פ״ז מהלכות לולב הלכה ז סמג

עשיו מד טוש"ע או"ח סי עבין מת טום ע מו מ סי תרנא סעיף א: בה ב מיי׳ פ״ח שם הל׳ ה סמג שם טוש"ע או"ח סי תרמו סעי א וסעיף י וסי תרמו סעיף

מו ג מיי פ״ו שם הלי ה סמג שם טוש"ע או"ח םי׳ תרנא סעי׳ יב:

ד מיי פ"ח מהלכות לולב הלכה א סמג 172 עשין מד טוש"ע או"ח סי עשין מד טוטייע טויט פ תרמט סעיף א: מח ה מייי וסמג שם טושייע אוייח סיי

מרמח סעיף א: מבי ו מייי וסמג שם טוש"ע או"ח סיי קום ע מו מ ט תרמט סעיף ג: ז מיי' שם הלכה ב: בא ח (מיי׳ שם) וסמג שם טוש"ע או"ח תרמח סעיף ה: נב ט מיי שם הלכה ז

מוש"ע שם סעי" ב: נג י מיי שם הלכה טוש"ע שם סעי' כא: גד כ ל מיי' פ"ז שם הל"ח טור שו"ע שם :סעיף כב

רבינו חננאל

מתני' ערבה כמושה ו[ש]נשרו מקצת עליה ושל בעל כשרה [וכו']. חלוקת ישמעאל ור׳ טרפון במשנתנו, ר׳ ישמעאל אומר ג׳ ההדסין ואפי׳ ב׳ קטומין ייבין, שאינו קטום, טרפון אומר אפי׳ שחי ואחד שלשתן קטומין. אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר׳ טרפון. ואזדא שמואל לטעמיה, דאמר להנהו דמזבני אסא. אשוו זבינייכו, כלומר החישו ומכרו בזול, לא תדקדקו על הקונים הרבה, דאי לא דרישנא לכו הלכה טרפון דקיימא לן י כוותיה. אלא משום מצוה בחונה, אלא משום מבוה בעינא שלימין. ארבעה מינים שבלולב מעכבין זה את זה. שנא' ולקחתם ל) ירושלמי [חייא בריה דרב מברך על כל פעם ופעם. רב הונא לא מברך אלא פעם אחת]. רב הונא בשם ר' יוסף טעמא הונא בשם ייוסף טעמא דר' הונא, דמאי מדבריהם ושאר הימים מדבריהם, מה דמאי אין מברכין, אף שאר הימים אין מברכין. [מתני'] אתרוג הגזול כו׳.

ה) דברי ירושלמי אלו שייכים להסוגיא דלקמן מ״ה ע״ב

לגיטי נשים. דקיימא לן (גיטין דף ב.) המביא גט מחולה לארץ לריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אי משום דאין מלויין לקיימו ואי משום דאין בקיאין לשמה והמביא מארץ ישראל אינו לריך לפי שבקיאין לשמה ועולי רגלים מלויין להכיר חתימת עדים לקיימו.

ואמרי׳ התם (דף ו.) בבל כארץ ישראל לגיטין לפי שהן בני חורה ובקיחין לשמה ובני ישיבה מלויין לילך וללמוד משם תורה מכל מקומות. ובורסיף סמוך לבבל ואינן בני תורה כדאמרינן (סנהדרין דף קט.) מאי בורסיף בור ששפו את מימיו ולא נשתייר בו כלום והמביא משם לריך שיאמר אבל עכשיו נתחלף שמם הלכך המביא מבבל לריך שיאמר ומבורסיף אין לריך: מתני' שלשה הדסים. בגמרא

יליף לה: ואפילו שנים קטומין. אהדסים קאי. ובגמרא פריך מה נפשך אי קטום פסול והוא לריך שלשה ליבעי כולהו שלימים ואי קטום כשר לכשיר שלשתן קטומים ומשני חזר בו ר' ישמעאל מתחלת דבריו שהיה מלריך שלשה ואמר אפי׳ שנים קטומין והוא הדין אי לא מייתי להו לגמרי דהא קטומים כמאן דליתנהו דמי: ר' טרפון אומר אפי' שלשתן קטומים. דלא בעי הדר בהדס: גבו׳ כפת תמרים חחד. משמע דכפת כתיב: ענף. חד עץ חד עבות חד: ואפילו שנים קטומים. אסדם קאי: יכול יאגדם כולן. ואף האתרוג עמהם אמרת וכי נאמר וכפת תמרים דניהוי משמע וי"ו מוסיף על ענין ראשון ללרפו עם פרי עץ הדר והלא לא נאמר אלא כפת משמע בפני עלמן הן ולא עם האתרוג וענף עך מוסיף עליהם וערבי נחל מוסיף עליהם שנאמר בהן ווי"ן לפיכך נאגדין עם הלולב: שמערבין זה את וה. אם חסר אחת מארבעתן אין השלשה מצוה: ממה. שלמה דדריש ולקחת תם: ור' ישמעאל. דמכשיר שנים קטומים וחד מלריך שלם היכן

בקטומין: כר"ע. דלה בעי אלה חד: בותבר" של ערלה ושל חרומה טמחה פסול. בגמרה [לה:] מפרש טעמה: לה יטול. בגמרה [שס] מפרש טעמא: בירושלים. שהיא כשרה לאכילת מעשר שני: לא יטול. כדמפרש בגמרא [שם] : ואם נטל כשר. שהרי יש בה היתר אכילה אבל חוץ לירושלים לא דלכם כתיבי הראוי לכם: חזוית. כמין אבעבועות דקות: נטלה פטמחו. ראש אתרוג מפי רבי׳ יעקב ודוגמתו הפטמ׳ של רמון (עוקצין פ"ב מ"ג): הכי גרסי' נקלף נסדק ניקב וחסר כל שהוא פסול. ניקב וחסר כל שהוא חדא מילתא דאילו ניקב ולא חסר שתחב בו מחט והוליאה כשר כדקתני סיפא: ניטל עוקלו. זנבו כמו בעוקני תאנים (סנהדרין דף מ.): הכושי. שבא מארץ כוש ושחור הוא: כרסי. כרישים פור"י: ובגדול. שלא יהא גדול יותר מדאי:

. וב"ה מכשירין של מעשר שני בירושלים לא ימול ואם נמל כשר "עלתה חזזית על רובו נמלה פממתו נקלף, "נסדק "ניקב יוחסר כל שהוא פסול עלתה חזוית על מיעומו נטל עוקצו ניקב ולא חסר כל שהוא כשר אתרוג הכושי פסול יוהירוק ככרתי ר' מאיר מכשיר ור' יהודה 'פוסל ישיעור אתרוג הקטז ר"מ אומר כאגוז רבי יהודה אומר יכביצה יובגדול כדי שיאחז שנים יבידו דברי ר' יהודה סובגדול לורבי יוםי אומר אפי' אחד בשתי ידיו:

כל שעה (שם) ומשני אתרי" דרב הוה וי"ל דהכא הניח משום הידור מצוה ובריש בבל בתרא (דף ה. ושם) גבי רוניא דאקפיה רבינא מארבע

שלא דן לו לפי שנתפיים רבינא ומחל לו בפחות:

אומר שלשה הדסים ושתי ערבות לולב אחד ואתרוג אחד אפילו שנים קטומים ואחד אינו קטום ר' מרפון יאומר אפי' שלשתן קטומים ר"ע אומר כשם שלולב אחד ואתרוג אחד כך הדם אחד וערבה אחת: גמ' תניא רבי ישמעאל אומר יפרי עץ הדר אחד כפת תמרים אחד ענף עץ עבות שלשה ערבי נחל שתים ואפילו שנים קטומים ואחד שאינו קטום ר' מרפון אומר שלשה ואפי' שלשתן קמומים ר"ע אומר כשם שלולב אחד ואתרוג אחד כך הדם אחד וערבה אחת אמר לו ר' אליעזר יכול יהא אתרוג עמהן באגודה אחת אמרת וכי נאמר פרי עץ הדר וכפת תמרים והלא לא נאמר אלא כפת יומנין שמעכבין זה את זה ת"ל ולקחתם שתהא ◊ לקיחה תמה ורבי ישמעאל מה נפשך אי שלימיז בעי ליבעי גמי כולהו אי לא בעי שלימין אפי׳ חד נמי לא אמר ביראה א"ר אמי חור בו רבי ישמעאל אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי מרפון ואזדא שמואל למעמיה דאמר להו שמואל להנהו דמזבני אסא אשוו וזבינו ואי לא דרישנא לכו כרבי טרפון מ"ט אילימא משום דמיקל ולידרוש להו כרבי עקיבא דמיקל מפי תלתא קמומי שכיחי חד ולא קמום לא שכיח: מתני הארוג הגזול יוהיבש פסול ישל אשרה ושל עיר הנדחת פסול ישל ערלה פסול של תרומה ממאה פסול של תרומה מהורה לא יטול ואם נטל כשר של דמאי ב"ש פוסלין

חלקן הכתוב אי בעי הדר ניבעי בכולהו ואי לא בעי הדר אפילו בחד לא נלריך: אמר ביראה. שם חכם: חזר בו ר' ישמעאל. מתחלת דבריו ומכשר בחד ומיהו הדר בעי: הלכה כר׳ טרפון. להקל דקטום כשר: אשוו וובינו. מכרו בשוה ואל תעלו על דמיהם מפני שמבהשים מכם שלשה הדסין ושלימים: ואי לא. נמ' משויתו: דרשינה כר' טרפון. דמכשר

רוחותיו ואתא לקמיה דרבא ואמר זיל פייסיה במאי דאיפיים ואי לא דיינינא לך כרב הונא אליבא דרבי יוסי דאמר הכל לפי מה שגדר מה ללמדך